

Životné prostredie

revue pre teóriu a tvorbu životného prostredia

Roč. XXVII.

1/1993

Obsah

J. Jeník: Mezinárodní síť biosférických rezervací UNESCO	5
J. Čeřovský: Světová síť chráněných území	11
Š. Mihálik: Kategorizácia chráněných území Slovenska	15
V. Petříček: Současné vědecké a právní aspekty územní ochrany přírody a krajiny v České republice	21
D. Slávik: Chráněná krajinná oblast – biosférická rezervácia Poľana	25
H. Ružičková: Riadené obhospodarovanie lúk a pasienkov	30
J. Löw, L. Břinová: Vodní dílo Nové Mlýny – progrózní studie střetů zájmů a její multikriteriální hodnocení	34
L. Musil: Krajina pod Pálavou	39
P. Tremboš: Potenciál krajiny, jeho hodnotenie a využitie v územnoplánovacej praxi	41
M. Matrka, V. Rusek: Osudy xenobiotik v životním prostredí	44

Tribúna

M. Rivoľa, V. Klescht: Nová organizácia ochrany prírody v SR a ČR ...	46
T. Hrnčiarová: Návrh na hodnotenie vplyvu výstavby horských dopravných zariadení na životné prostredie	48

Kontakty

Stav a ohrozenie národných parkov ..	50
--------------------------------------	----

Aktuality

P. Jančura: Zelený projekt	2
M. Moyzeová: Regio 1992	3
Š. Maglocký: Porada expertov na ochranu flóry strednej Európy	3
Z. Palovičová, E. Smolková: Diskusia o ekofilozofii	4

Knihy

P. Krchnák: Vyznanie nádeje	53
J. Drdoš: Oheň v daždi	53

Územní ochrana přírody

Uprostřed rušného evropského svetadlá jsou příroda a kultura (v širokém smyslu) ve stálém sváru. Ač sama „dítko matky přírody“ – civilizace proniká do jejich dalších prostor, do jejich posledních koutů. Lidské dílo bývá velmi expanzivní a neuváženě vytlačuje přírodu za hranice svých zájmových oblastí, někdy až ke zdi, za níž chybí kyslík pro nezávislý život i nejobtížnějších rostlin a živočichů. Tento antagonismus není nic dobrého, protože do sebe zahleděný člověk se často mylí právě v tom, co by mělo být jeho nejvlastnějším zájmem.

Jednou z cest, jak smířit nežádoucí protiklad přírody a civilizace, je osvětlené územní plánování. Ukázalo se, že krajinu lze rozdělit podle optimálních vlastností a funkcí na území s dominantně kulturním obsahem a území, v nichž je v různém stupni ponechán volný průběh přírodním procesům. Za několik decenií bylo v české, moravské a slovenské krajině vymezeno mnoho set přírodních rezervací, více desítek chráněných krajinných oblastí, přes desítku národních parků a devět biosférických rezervací. Slušná bilance a odkaz průkopníků ochrany přírody!

Z podnětu redakce se v tomto čísle setkávají autoři z oblasti teorie i praxe územní ochrany přírody. Nešlo nám o úplnou inventuru, ani o soustavné pojednání tohoto tématu. Předpokládáme, že čtenáře budou zajímat nové názory a pohledy, jež vyplývají z domácích legislativních opatření i ze spolupráce s mezinárodními organizacemi. Český zákon o ochraně přírody již přinesl významné změny; chystanému slovenskému zákonu budeme věnovat pozornost v některém z dalších čísel. Čtenáři si jistě také rádi přečtou texty o cílech ochrany přírody ve vybraných rezervacích i o problémech krajiny v jejich okolí.

Všichni si přejeme, aby již vytýčená i plánovaná chráněná území prospívala ke zdaru přírody i lidské společnosti.

Jan Jeník

Territorial nature protection

In the busy European continent nature and culture (in a broad sense) are in permanent contention. Though civilization is „the child of Mother Nature“, it penetrates new its spaces, into the last corners. Human activities used to be very expansive and nature is imprudently driven out behind the borders of its interests, sometimes up to the wall behind which is lack of oxygen for an independent life of the hardiest plants and animals. This antagonism is not good, because man often makes a mistake especially just in the matter that ought to be his most proper interest.

One of the ways how to reconcile undesirable contradiction between nature and civilization is the enlightened landscape planning. It was shown that on the base of optimum properties and functions the landscape may be divided into an area with dominant cultural contents and into an area where natural phenomena and procedures take their course. In the course of some decades in Bohemia, Moravia and Slovakia have been established a few several hundreds natural reserves, ten protected landscape areas, nearly a dozen of national parks and nine biosphere reserves. What a good balance and heritage of the pioneers in nature protection!

In response to the editors, in this issue meet the authors from the field of theory and practice of territorial nature protection. The aim of it was not the complete summarization or permanent discussion of this problem. We assume that new opinions originating from our legislative measures and cooperation with international organizations will interest our readers. The Czech law of nature protection has brought important changes, we shall pay attention to the prepared Slovak law in one of our following issues.

Jan Jeník